

ФРІЛАНС ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ

Саппа Г.-М.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Модернізація економіки та соціального життя, триваючий науково-технічний прогрес, наслідки глобальної фінансової кризи, яка торкнулась всіх сфер життя – все це є причинами появи нових форм та видів зайнятості на українському ринку праці. Фріланс відносно нове явище для сучасної України. Якщо в західних країнах фріланс існує вже більше п'ятдесяти років, то в Україні він почав розвиватись сім-вісім років тому.

Фрілансером в давнину називали середньовічного воїна, який мав власне спорядження та пропонував свої послуги за певну плату. У сучасному світі фрілансерами (англ. *freelancer*, вільний митець) називають людей, які працюють переважно вдома, самі шукають проекти та можуть працювати на декілька компаній без трудового договору.

Фріланс – це вид трудової діяльності (зайнятості) на ринку товарів і послуг, що характеризується самостійністю вибору форми і місця її реалізації та низьким ступенем залежності від роботодавця. Зайнятий у даному виді діяльності працівник (фрілансер) володіє високим ступенем свободи і можливостями самореалізації та творчого зростання, визначенням особистого трудового порядку. Зайнятість фрілансерів регламентується законодавчими актами трудового і цивільного права в частині позаштатної зайнятості, самозайнятості, індивідуального підприємництва та зайнятості за цивільно-правовими договорами. Індивідуальний підприємець виступає в якості фрілансера лише у випадках, якщо він здійснює роботу, надає послуги або виробляє товари інтелектуальної власності і не використовує найману працю. Фріланс – це не просто зайнятість з використанням можливостей Інтернету, а спосіб життя і самореалізації, це відхід від жорсткої регламентації, пов'язаної з трудовим розпорядком, безпосереднім керівництвом і неодмінною присутністю на робочому місці.

Фріланс має як позитивні, так і негативні сторони.

Плюси фріланса: можливість повністю розпоряджатися своїм часом і вибирати для себе зручний графік роботи, інтенсивність трудової діяльності; відсутність безпосередніх начальників; в деяких випадках відсутність необхідності добиратися до місця роботи або можливість обирати зручний для цього час і т.п.; можливість вибору цікавої роботи; великі заробітки в порівнянні зі штатною роботою в офісі;

Мінуси фріланса: нестабільність доходів; відсутність спілкування з спеціалістами у рідній сфері, що ускладнює підвищення рівня професійності шляхом обміну досвідом; ризик неотримання оплати; необхідність постійно шукати нові замовлення та проекти; проблема легалізації доходів; відсутність соціальних гарантій роботодавця і соціального пакета.